

โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2561/62

1. หลักการและเหตุผล

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย มีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 6.49 ล้านไร่ ปริมาณผลผลิต ประมาณ 5 ล้านตัน โดยผลผลิตจะออกสู่ตลาดกระจุกตัวมากในเดือนกันยายน- พฤศจิกายน 2561 ประมาณ 3.34 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 66.66 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด พื้นที่เพาะปลูกสำคัญอยู่ที่จังหวัด เพชรบูรณ์ น่าน นครราชสีมา เลย ตาก และเชียงราย ซึ่งมีผลผลิตรวมกัน ประมาณ 2.68 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 56.54 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ สภาวะการผลิต การค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงที่ผ่านมา ประสบปัญหา ภาคเอกชนบางรายไม่รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดได้รับความเดือดร้อน ประสบปัญหาในการหาแหล่งรับซื้อผลผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีปริมาณข้าวโพดออกสู่ตลาดจำนวนมาก เกษตรกรต่างเร่งนำผลผลิตออกขาย ส่งผลต่อราคาข้าวโพด การให้สถาบันเกษตรกรได้เข้ามามีบทบาทในการค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฐานะผู้ซื้อ ผู้รวบรวม และผู้ใช้ข้าวโพดเพื่อการผลิตอาหารสัตว์ จะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีผู้รับซื้อในตลาดมากขึ้น ช่วยให้การราคาสินค้ามีเสถียรภาพ อย่างไรก็ตาม สถาบันเกษตรกรดังกล่าวยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องเงินทุนที่จะใช้ดำเนินการ รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้สถาบันเกษตรกรในการดูแลราคาผลผลิตทางการเกษตรได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันก็ยังมีส่วนทำให้สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งขึ้นด้วยเช่นกัน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อสนับสนุนสินเชื่อให้กับสถาบันเกษตรกรที่มีการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมหรือรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2561/62 กับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อจำหน่ายต่อ แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

2.2 เพื่อสนับสนุนสินเชื่อให้กับสถาบันเกษตรกรที่มีสมาชิกประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก นำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมหรือรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากสถาบันเกษตรกรเกษตรกร ตลอดจนการรวบรวมหรือรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2561/62 กับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ หรือใช้ในกิจการของสถาบันเกษตรกร

2.3 เพื่อช่วยดูดซับปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงที่ผลผลิตออกมาก ตลอดจนดำเนินการส่งเสริมการทำธุรกรรมระหว่างสมาชิกและสถาบันเกษตรกรตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งสถาบันเกษตรกร

2.4 เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกรในการดำเนินธุรกิจข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

2.5 เพื่อเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรได้มีแหล่งรับซื้อผลผลิตที่หลากหลายยิ่งขึ้น

3. เป้าหมาย

สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมหรือรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกร และ/หรือสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจโดยมีสมาชิกประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก วงเงินสินเชื่อ 1,500 ล้านบาท โดยใช้เงินทุน ๖.๓.๕.

4. กลุ่มเป้าหมาย

สถาบันเกษตรกรตามโครงการหมายถึง สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร ที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร

5. ระยะเวลาดำเนินงาน

5.1 ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2561 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2563

5.2 ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2561 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2562

5.3 กำหนดชำระคืนเงินกู้ ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่รับเงินกู้ ทั้งนี้ ต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไม่เกินวันที่ 31 พฤษภาคม 2563

5.4 ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่รับเงินกู้

6. วิธีการดำเนินงาน

6.1 การดำเนินงานทั่วไป

6.1.1 กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ๖.๓.๕. ประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

6.1.2 ๖.๓.๕. เปิดรับสมัครสถาบันเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการฯ

6.1.3 ๖.๓.๕. พิจารณาวงเงินให้กู้ยืมแก่กลุ่มเป้าหมาย ตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสาร และรายละเอียดของโครงการที่สถาบันเกษตรกรเสนอ พร้อมพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ แล้วสรุปผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบในเบื้องต้นแจ้งสถาบันเกษตรกรเพื่อดำเนินการต่อไป

6.1.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการผลิต การรวบรวม และการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แก่สถาบันเกษตรกร

6.1.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมติดตามโครงการและรายงานผลการดำเนินงาน

6.2 การดำเนินงานสินเชื่อ

6.2.1 คุณสมบัติผู้กู้

ก. กรณีเป็นสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร

(1) เป็นสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542

(2) มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตผลการเกษตร หรือดำเนินธุรกิจที่สมาชิกประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

(3) มีทรัพย์สิน เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับธุรกิจ เช่น มีอาคารสถานที่สำหรับเก็บรักษาผลผลิตผลการเกษตรที่เหมาะสม มีลานตาก เป็นต้น กรณีเช่าต้องมีสัญญาเช่าอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

(4) ไม่มีหนี้ค้างชำระอยู่กับ ๖.๓.๕. หรือสถาบันการเงินอื่น หรือโครงการนโยบายรัฐ

(5) ไม่มีการทุจริตและข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ ถ้ามีต้องแก้ไขเป็นที่พอใจแก่ธนาคาร

(6) คณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ให้ความร่วมมือกับ ธ.ก.ส. ด้วยดีเสมอมา

ข. กรณีเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

(1) ต้องจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร

(2) มีสมาชิกอย่างน้อย 7 คนขึ้นไป

(3) สมาชิกต้องมีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

(4) มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มในพื้นที่ดำเนินงานของสาขาติดต่อกันมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

(5) มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มเป็นปัจจุบัน

(6) มีการลงทุนหรือการออกร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

(7) มีการประชุมร่วมกันเป็นประจำ และมีการบันทึกรายงานการประชุมไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

(8) มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจรวบรวม และ/หรือดำเนินธุรกิจธุรกิจที่สมาชิกประกอบ อาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

(9) กลุ่มต้องมีทรัพย์สิน เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับ ธุรกิจ เช่น มีอาคารสถานที่สำหรับเก็บรักษาผลิตผลการเกษตรที่เหมาะสม มั่นคง แข็งแรง มีลานตาก เป็นต้น กรณีเช่า ต้องมีสัญญาเช่าอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวมเพื่อจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง

(10) กลุ่มต้องไม่มีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. หรือสถาบันการเงินอื่น หรือโครงการนโยบายรัฐ

ในกรณีมีเหตุอันควรยกเว้นตามข้อ (4) ให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติการให้สินเชื่อระดับ สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด มีอำนาจพิจารณาผ่อนผันได้ตามสมควร

6.2.2 หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ

(1) สถาบันเกษตรกรที่มีความประสงค์ขอรับสินเชื่อตามโครงการฯ สามารถยื่นเรื่องขอรับสินเชื่อกับ ธ.ก.ส. ได้โดยตรง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันเกษตรกร

(2) สถาบันเกษตรกรต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบในการยื่นขอกู้เงินตามโครงการฯ ตามวิธีปฏิบัติ ปกติของธนาคาร เช่น รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสถาบันเกษตรกร แผนการดำเนินงานประจำปี รายงานการตรวจสอบบัญชีประจำปีบัญชีล่าสุดของสถาบันเกษตรกร งบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนล่าสุด สำเนาวงเงินกู้ยืม หรือคำประกันที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบปีล่าสุด ประมาณการกระแสเงินสด เป็นต้น

(3) การดำเนินการอื่นๆ ของสถาบันเกษตรกร ต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ ของ ธ.ก.ส. และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(4) สถาบันเกษตรกรต้องยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่โครงการฯ กำหนดอย่างเคร่งครัด

6.2.3 วิธีดำเนินงานสินเชื่อ

ในการดำเนินงานสินเชื่อตามโครงการฯ ให้เป็นไปตามคู่มือ คำชี้แจง วิธีปฏิบัติของธนาคารในการ สนับสนุนสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

6.2.4 วัตถุประสงค์การกู้เงิน

(1) เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรในการรวบรวมหรือรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2561/62 กับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(2) เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรในการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2561/62 และ/หรือสถาบันเกษตรกร ตามข้อ 6.2.4 (1) เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์

6.2.5 วงเงินกู้ยืม

(1) สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร

การพิจารณาวงเงินกู้ยืมจะพิจารณาจากแผนธุรกิจในการรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร โดยวงเงินกู้ตามโครงการนี้ให้แยกต่างหากจากวงเงินกู้ปกติของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และเมื่อรวมกับวงเงินกู้ตามข้อบังคับธนาคารฉบับอื่นหรือเจ้าหนี้เงินกู้อื่นต้องไม่เกินวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

(2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การพิจารณาวงเงินกู้ยืมจะพิจารณาจากแผนธุรกิจในการรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และศักยภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยวงเงินกู้ตามโครงการนี้ ให้แยกต่างหากจากวงเงินกู้ปกติของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และเมื่อรวมกับวงเงินกู้อื่นตามสัญญากู้เงินเดิมแล้ว ต้องไม่เกินวงเงินกู้ยืมตามข้อบังคับฉบับที่ 45 (ว่าด้วยการให้บุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน และองค์กร กู้เงิน) ทั้งนี้ให้กำหนดวงเงินกู้ตามโครงการฯ ได้ไม่เกิน 20 เท่า ของเงินทุนตนเอง (เงินทุนตนเอง = เงินออมสะสมของสมาชิก + เงินค่าหุ้นของสมาชิก + กำไรสะสม)

6.2.6 หลักประกันเงินกู้

สถาบันเกษตรกรที่เงินกู้ตามโครงการนี้ ต้องจัดให้มีหลักประกันเงินกู้ตามที่มีอำนาจอนุมัติเงินกู้พิจารณากำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่น จำนองเป็นประกันหนี้เงินกู้

(2) มีผลผลิตการเกษตรมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้เงินกู้แก่ ธ.ก.ส. โดยจำนวนเงินกู้ในเวลาใดก็ตาม ต้องไม่เกินร้อยละ 80 แห่งราคาประเมินของผลผลิตที่นำมาเป็นหลักประกัน

ทั้งนี้ ให้แยกวงเงินกู้ และหลักประกันเงินกู้ต่างหากจากวิธปฏิบัติปกติของธนาคาร

6.2.7 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ธ.ก.ส. คิดดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการ ในอัตรา MLR-1 (ปัจจุบัน MLR เท่ากับ ร้อยละ 5) ต่อปี โดยคิดจากสถาบันเกษตรกร ในอัตรา ร้อยละ 1 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแก่ ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ และตั้งแต่วันที่ถัดจากวันครบกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้เป็นต้นไป สถาบันเกษตรกรจะต้องรับภาระดอกเบี้ยเองในอัตรา MLR บวกตามชั้นความเสี่ยงของสถาบันเกษตรกรแต่ละแห่ง ทั้งนี้ให้นำดอกเบี้ยที่พึงได้รับมาบวกกลับเป็นรายได้ ธ.ก.ส. เพื่อปรับตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และแยกเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)

7. งบประมาณที่ขอจัดสรร

$$\begin{aligned} \text{จำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐ} &= \text{วงเงินที่จ่ายสินเชื่อรวม} \times \text{อัตราดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐ} \times \text{อัตรา} \\ &\quad \text{ร้อยละ 3 ต่อปี} \times \text{ระยะเวลาการชดเชยดอกเบี้ย} \\ &= 1,500,000,000 \times 3\% \times 1 \\ &= 45,000,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 8.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
  - 8.2 กระทรวงพาณิชย์
  - 8.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
-